

**Samarqand davlat universitetning Kattaqo'rg'on filiali Pedagogika va tillarni o'qitish fakulteti bahorgi semestr
Pedagogika ta'lim yo'nalishi: 2-kurs talabalariga «Xalq pedagogikasi» fanidan yakuniy nazorat savollari**

Imtihon shakli: yozma

№	Mavzu	1-QISM “OSON SAVOLLAR”	2-QISM “ODDIY SAVOLLAR”	3-QISM “MURAKKAB SAVOLLAR”	4-QISM qism “MURAKKAB SAVOLLAR 2”	5-qism “QIYIN SAVOLLAR”
1.	Hadislarning mazmun-mohiyati va tarbiyaviy ahamiyati.	Hadislarning zamonaviy ta'lim tizimida qanday qo'llanilishi mumkin? Hadislarni yosh avlodga tarbiya berishda qanday ishlatish bo'yicha misollar keltiring.	“Hadislar faqat dindor insonlar uchun emas, balki butun insoniyat uchun hayotiy qadriyatlar manbai” degan fikrga qanday munosabat bildirasiz? O'z fikringizni dalillar bilan isbotlang.	Hadislarning milliy tarbiya tizimidagi o'rnini tahlil qiling. Milliy qadriyatlar va hadislar o'rtasida qanday umumiy jihatlar mavjud?	Tahliliy qiling: Hadislarda insonning axloqiy fazilatlarini shakllantirishga oid qanday yo'nalishlar bor? Sizningcha, hadislar axloqiy tarbiyaning qaysi jihatlariga ko'proq e'tibor qaratadi?	Hadislarning qaysi ishonchli manbalar orqali bizgacha yetib kelganini izohlab bering. “Sahih al-Buxoriy” va “Sahih Muslim” hadis to'plamlarining ilmiy va tarixiy ahamiyati qanday?
		Hadislar, ularning tarbiyaviy ahamiyatini rivojlantirishda qanday qo'llanilishi mumkin? Hadislar asosida shaxsiy tarbiyaning samarali metodlarini ko'rsating.	G'iybat va yolg'on: Hadislar g'iybat va yolg'on haqida qanday fikr bildiradi? G'iybat va yolg'onchilikning zamonaviy shakllari qanday? (Ijtimoiy tarmoqlardagi noto'g'ri ma'lumotlar, fitna tarqatish va b.)	"Xalq pedagogikasida milliy urf-odatlar va an'analar orqali tarbiya tizimi: Zamonaviy ta'lim bilan integratsiyasi" mavzusida insho yozing	Hadislar milliy qadriyatlarimiz bilan qanchalik uyg'un? Masalan, o'zbek an'analari va hadislarda odob-axloq qoidalari bir-biriga qanchalik mos tushadi?	Hadislarning tarbiyaviy ahamiyati haqida fikr yuriting. Sizningcha, hadislar faqat diniy axloqiy yo'riqnoma bo'lib qolmay, balki ijtimoiy hayotning qaysi sohalariga ham ta'sir qilishi mumkin? Deb nomlangan insho yozing

2.	Hadislarda yaxshi va yomon xulq-atvor haqida.	“Yaxshi axloqiy fazilatlar insonning tabiiy xususiyati, yomon fazilatlar esa tashqi omillarning ta’siri bilan shakllanadi” degan fikrni hadislar asosida tasdiqlang yoki rad eting.	Tahliliy qiling: “Sizlarning eng yaxshilaringiz – axloqan eng go‘zallaridir” hadisini tahlil qiling. Ushbu hadisning hayotiy ahamiyati nimada?	Axloq tushunchasi va uning mohiyati Axloq nima, uning ta’rifi va hayotdagi roli. Axloqiy qadriyatlarining shakllanishi va ular jamiyatda qanday qadrlanadi?	Hadis va zamonaviy axloqiy muammolar: “Hozirgi yoshlar axloqiy inqirozga yuz tutgan” degan fikrga qanday qaraysiz? Hadislar asosida bu muammoni qanday hal qilish mumkin?	Hadislar turli mavzularga oid bo‘lishi mumkin. Quyidagi yo‘nalishlarni, hadislar asosida tahlil qiling: Ta’lim va ilm Axloq va odob Oilaviy munosabatlar Mehnat va halollik Do‘stlik va insoniylik
		Tahliliy qiling: Hadislar yomon axloqning jamiyat hayotiga salbiy ta’siri haqida qanday ogohlantirishlar beradi? Zamonaviy muammolar bilan bog‘lab tahlil qiling.	Tahliliy qiling: Hadislarning yomon axloqiy sifatlarini ta’riflashdagi o‘rni tushuntiring. Masalan, yolg‘onchilik, g‘iybat va hasad haqida qanday hadislar mavjud?	Hayo tushunchasi Hayo nima, uning axloqiy me’yorlar bilan bog‘liqligi. Hayo insonda qanday hissiyotlarni uyg‘otadi va uning jamiyatdagi o‘rni qanday?	Agar bugungi kunda hadislar asosida global muammolarga yechim izlash kerak bo‘lsa, siz qaysi muammoni tanlar edingiz? (Masalan: oilaviy ajralishlar, yoshlar ma’naviyatsizligi, korrupsiya). Bu muammoni hal qilish uchun hadislar qanday yo‘l ko‘rsatishi mumkin?	Mustaqil izlaning va dalillar toping: Yaxshi xulq-atvor bilan bog‘liq hadislarini izlab toping. Ularning qaysi biri bugungi kunda eng dolzarb?
3.	"Xalq pedagogikasi"da milliy urf-odatlar, an’analar, udumlar, bayram va marosimlarning tarbiya vositasi sifatidagi o‘rni.	Izlaning va tahlil qiling: Xalq pedagogikasida ishlatiladigan urf-odatlar va an’analar yosh avlod tarbiyasiga qanday ta’sir ko‘rsatadi?	“Milliy qadriyatlar doimo saqlanishi kerak” degan fikrni qo‘llab-quvvatlaysizmi yoki zamon bilan o‘zgarishi kerak deb hisoblaysizmi? O‘z fikringizni tarixiy dalillar va zamonaviy misollar bilan asoslang.	O‘zbek xalq pedagogikasi va boshqa xalqlarning tarbiya usullari o‘rtasida qanday o‘xshashlik va farqlar mavjud? Masalan, Sharq va G‘arb tarbiyaviy qadriyatlarini solishtiring.	Izlaning va tahlil qiling: Globallashuv sharoitida milliy urf-odat va an’analarini asrab-avaylashning yo‘llari qanday? Ommaviy madaniyatning milliy qadriyatlarimizga ijobiy va salbiy ta’sirini izohlash	Milliy urf-odatlar va an’analar yoshlarni tarbiyalashda muhim vosita bo‘lsa-da, ba’zan yangilanishga ehtiyoj seziladi. Sizningcha, qaysi an’analar o‘zgartirilishi yoki zamonaviylashtirilishi kerak?
		Mahalla va jamiyatda urf-odat va an’analar	“Ota-onangni e’zozla, xonang nurlansin” kabi	Ommaviy madaniyat (mass culture) milliy	O‘zbek milliy urf-odatlari qanday	Mustaqil izlaning va dalillar toping: Yomon axloqiy fazilatlarini

		qanday tarbiyaviy vazifani bajaradi? Mahalla institutida o'tkaziladigan turli marosimlar (hashar, xatna to'yi, janoza marosimi) yoshlarni qanday tarbiyalaydi?	maqollar tarbiyada qanday o'rin tutadi? Maqollar va xalq iboralari orqali bolalarga axloqiy qadriyatlarni singdirish yo'llarini tadqiq qiling.	tarbiyaning qaysi jihatlariga ijobiy yoki salbiy ta'sir ko'rsatmoqda? Hozirgi yoshlarning axloqiy qarashlari milliy tarbiya qadriyatlari bilan qanchalik mos keladi?	tarixiy o'zgarishlarga uchragan? Qaysi an'analar saqlanib qolgan va qaysilari zamonaviylashgan?	hadislar asosida tadqiq qiling. Hadislarda qaysi axloqsiz xatti-harakatlar eng qattiq qoralanadi
4.	"Xalq pedagogikasi"da turli xalq va millat milliy urf-odatlar, an'analari, marosimlari xalqning madaniy merosi sifatida.	Milliy qadriyatlar nima uchun yoshlar tarbiyasida muhim ahamiyat kasb etadi? O'zingizning shaxsiy fikringizni insho shaklida bayon qiling.	O'zbek xalqining qadimiy urf-datlaridan birini tanlab, uning kelib chiqishi, bugungi kundagi holati va yoshlar orasida tarqalganligi o'yicha tadqiqot o'tkazing.	Dunyoning turli mamlakatlarida oilaviy an'analarning o'rganilishi va O'zbekistondagi oilaviy an'analar bilan solishtirib, farqli jihatlarni aniqlang.	Milliy qadriyatlar va umuminsoniy qadriyatlarning o'xshash va farqli jihatlarini ta'riflang.	O'zbek xalq pedagogikasida milliy qadriyatlarning tutgan o'rni haqida esse tayyorlang.
		An'anaviy oilaviy tarbiya bilan zamonaviy tarbiya usullarini solishtirib, ularning ijobiy va salbiy jihatlarini taqqoslang	Milliy qadriyatlar va diniy qadriyatlarning o'zaro bog'liqligi haqida yozing	"Kelajak avlodga qoldirishga arziydigan 5 ta milliy qadriyat" mavzusida esse yozing.	Milliy qadriyatlarni zamonaviy texnologiyalar yordamida yoshlar orasida keng targ'ib qilish yo'llarini taklif qiling.	Milliy an'analarning tarbiyaviy ahamiyati bo'yicha tarixiy allomalar fikrlarini o'rganing va tahlil qiling
5.	"Xalq pedagogikasi"da turli xalq va millat milliy urf-odatlar soyasida yuzaga kelayotgan illatlar	Xalq pedagogikasi orqali uzatiladigan ijobiy va salbiy qadriyatlar haqida yozing. Ularning jamiyatga ta'sirini baholang	Ba'zi urf-odatlar eskirgan va jamiyat taraqqiyotiga to'siq bo'lmoqda" degan fikrga rozi yoki noroziligingizni asoslab bering.	Mahalliy ta'lim muassasalarida gender tengligi qanchalik e'tiborga olinayotganini tahlil qiling.	Essay yozing: "Milliy an'analar va zamonaviy ilmiy dunyoqarash – ular qanday uyg'unlashishi mumkin?" mavzusida fikringizni bildiring	Xalq pedagogikasi orqali yuzaga kelayotgan illatlarga qarshi qanday choralar ko'rish mumkinligi haqida tahliliy maqola yozing.
		Milliy urf-odatlar va zamonaviy	Kelajakda xalq pedagogikasi qanday	Xalq orasida keng tarqalgan irimlarni	O'z oilangizdagi tarbiya uslublarini xalq	Milliy urf-odatlarining eskirgan jihatlarini

		qadriyatlarni taqqoslab, ularning o‘zaro mos keluvchi va ziddiyatli jihatlarini tahlil qiling.	o‘zgarishi mumkin? Globallashuv sharoitida an‘analar qanday shakllanadi?	ilmiy nuqtayi nazardan tahlil qiling va ularning tarbiya jarayoniga ta‘sirini baholang	pedagogikasi bilan taqqoslang va ularning ta‘sirini baholang.	aniqlang va ularni zamonaviy talablar asosida yangilash bo‘yicha tavsiyalar bering
6.	Xalq pedagogikasida mavsumiy va diniy bayramlarning mazmun-mohiyati va tarbiyaviy ahamiyati.	Mavsumiy bayramlar va diniy bayramlarning o‘zaro farqli va o‘xshash jihatlarini jadval shaklida taqqoslang.	Turli dinlarda bayramlarning qanday nishonlanishini o‘rganib, ularning tarbiyaviy ta‘sirini baholang.	Navro‘z yoki ramazon hayiti bayramining tarixiy ildizlarini o‘rganib, uning qanday shakllanganini tahlil qiling.	Mahalliy aholining bayramlarni nishonlash an‘analarini o‘rganib, ularning zamonaviy jamiyatga moslashishini tahlil qiling	Mavsumiy va diniy bayramlarning yosh avlod tarbiyasidagi o‘rni" mavzusida tahliliy insho yozing.
		Madaniyatlararo taqqoslash: Turli mamlakatlardagi bayramlar o‘rtasidagi o‘xshashlik va farqlarni tahlil qiling.	O‘z oilangizdagi bayramlarni nishonlash an‘analarini tahlil qiling va ularning tarbiyaviy ahamiyatini baholang.	Bayramlar zamonaviylik ta‘sirida qanday o‘zgarayotganini dalillar asosida izohlang.	Mavsumiy va diniy bayramlarning jamiyatdagi birdamlikka qanday ta‘sir qilishini tahlil qiling.	"Qadriyatlarni saqlashda diniy va mavsumiy bayramlarning o‘rni" mavzusida ijodiy insho yozing.
7.	Turli xalqlar pedagogikasida milliy urf-odatlar, an‘analar, marosimlarning qiyosiy tahlili.	Milliy urf-odatlar va an‘analar pedagogikaning qaysi jihatlariga ta‘sir ko‘rsatadi?	Yevropa xalqlari pedagogikasida milliy urf-odatlarining o‘rni qanday?	Turli xalqlarning bolalar tarbiyasiga oid marosimlarini taqqoslab bering.	An‘anaviy va zamonaviy ta‘lim tizimlari o‘rtasidagi bog‘liqlikni tushuntiring.	Yevropa va Sharq davlatlaridagi ta‘lim tizimlarida milliy urf-odatlar va pedagogik tamoyillar o‘rtasidagi farqlarni batafsil tahlil qiling.
		O‘zbek xalq pedagogikasida qanday milliy an‘analar mavjud?	G‘arb davlatlarida tarbiyaviy an‘analar qanday asoslarga qurilgan?	Sharq mamlakatlarida o‘qituvchiga bo‘lgan hurmat qanday shakllangan va bu tarbiya jarayonida qanday rol o‘ynaydi?	Milliy urf-odatlarining pedagogik jarayonga ijobiy va salbiy ta‘sirini muhokama qiling.	Turli xalqlardagi diniy va dunyoviy ta‘lim tizimlarining pedagogikaga ta‘sirini tahlil qiling.
8.	Xalq milliy o‘yinlari va ularning tarbiyaviy ahamiyati.	Milliy o‘yinlar nima va ular qanday turlarga bo‘linadi?	O‘yinlar bolaning aqliy rivojlanishiga qanday ta‘sir ko‘rsatadi?	Harbiy o‘yinlarning bolalar tarbiyasida tutgan o‘rni qanday bo‘lgan?	O‘yinlar orqali bolalarning shaxsiy va jismoniy rivojlanishi qanday shakllanadi?	Milliy o‘yinlarning tarixiy ildizlari va ular bugungi kunda ta‘lim jarayonida qanday qo‘llanilmoqda?

		O'zbek xalq pedagogikasida o'yinlarning qanday tarbiyaviy ahamiyati bor?	Jamoaviy o'yinlarning tarbiyaviy ahamiyati nimada?	O'zbek xalq pedagogikasida milliy o'yinlar qanday yo'nalishlarda qo'llanilgan	Xalq pedagogikasidagi milliy o'yinlar bilan zamonaviy pedagogik o'yinlarni taqqoslang	Dunyo xalqlarining milliy o'yinlari va ularning pedagogik ahamiyatini qiyosiy tahlil qiling.
9.	Xalq pedagogikasi manbalari bo'lmish qadimgi tosh bitiklarda pedagogik g'oyalarning ifodalanishi.	Qadimgi tosh bitiklar deganda nimani tushunasiz?	Qadimgi tosh bitiklarda xalq tarbiyasiga oid qanday g'oyalar ifodalangan?	Qadimgi turkiy bitiklarda milliy tarbiya va axloqiy qadriyatlar qanday aks etgan?	Qadimgi yozma yodgorliklarda (Bilga qoqon, Tonyukuk bitiklari) qanday tarbiyaviy tamoyillar ilgari surilgan?	Tosh bitiklardagi pedagogik meros bugungi xalq pedagogikasida qanday qo'llanilishi mumkin?
		Qaysi tarixiy yodgorliklarda pedagogik g'oyalar aks etgan?	Urxun-Enasoy bitiklari xalq pedagogikasining qaysi jihatlarini aks ettiradi?	Tosh bitiklarda yozilgan pedagogik g'oyalarning bugungi ta'lim tizimi bilan bog'liqligini tushuntiring.	Qadimgi turkiy bitiklar va boshqa xalqlarning qadimiy pedagogik yodgorliklarini taqqoslang.	Qadimgi tosh bitiklardagi tarbiya g'oyalarini XXI asr ta'lim strategiyalariga qanday integratsiya qilish mumkin?
10.	Ta'lim muassasalarida xalq pedagogikasi manbalarining o'rganilishi.	Xalq pedagogikasi deganda nimani tushunasiz?	Xalq pedagogikasi manbalariga qaysi asosiy elementlar kiradi?	Ta'lim muassasalarida xalq pedagogikasi manbalaridan foydalanishning afzalliklari nimalardan iborat?	Xalq pedagogikasi manbalarini zamonaviy ta'lim dasturlariga integratsiya qilishda duch kelinadigan muammolar nimalardan iborat?	Xalq pedagogikasining an'anaviy va zamonaviy ta'lim tizimlaridagi o'rni tahlil qiling.
		Ta'lim muassasalarida xalq pedagogikasi manbalarining o'rganilishining asosiy maqsadi nima?	Xalq pedagogikasining zamonaviy ta'lim tizimiga ta'siri qanday?	Xalq pedagogikasi elementlarini dars jarayonida samarali qo'llash uchun qanday usullar mavjud?	Turli davlatlarning ta'lim tizimida xalq pedagogikasi qanday o'rganiladi va qo'llaniladi?	Xalq pedagogikasi manbalarining kelajak ta'lim tizimidagi rivoji bo'yicha ilmiy-nazariy fikr yuritish.
11.	Xalq tarbiya nazariyasida tabiatni muhofaza qilish masalalari. Xalq pedagogikasida	Xalq pedagogikasida tabiatni muhofaza qilish nima uchun muhim hisoblanadi?	Xalq pedagogikasida tabiat va inson o'rtasidagi bog'liqlik qanday izohlanadi?	Xalq pedagogikasida tabiat hodisalari bilan bog'liq qaysi axloqiy tamoyillar mavjud?	Tabiatni muhofaza qilishga oid xalq pedagogikasi bilan zamonaviy ekologik ta'limni solishtiring.	Xalq pedagogikasining tabiatni muhofaza qilishga oid g'oyalari bugungi global ekologik muammolarni hal etishda qanday ahamiyatga ega?

	tabiat va inson munosabatlari.	Qadimgi xalq tarbiyasida tabiatga munosabat qanday shakllangan?	Tabiatni muhofaza qilishga oid xalq pedagogikasi an'analaridan misollar keltiring.	Bolalarga tabiatni sevish va uni asrashni o'rgatishda xalq pedagogikasining qaysi usullari samarali?	Turli xalqlarning pedagogikasida tabiatni muhofaza qilish bilan bog'liq o'xshash va farqli jihatlarni tahlil qiling.	Xalq pedagogikasi asosida ekologik ta'limning kelajak rivojini ilmiy-nazariy nuqtai nazardan tahlil qiling.
12.	Sog'lom turmush tarziga oid xalqona ibratlar.	Xalq pedagogikasida sog'lom turmush tarzi deganda nimani tushunasiz?	Sog'lom turmush tarzi bilan bog'liq xalqona ibratlardan ba'zi misollar keltiring.	Xalq tabobati va an'anaviy tibbiyot sog'lom turmush tarzida qanday rol o'ynaydi?	Xalqona ibratlar va zamonaviy sog'lom turmush tarzi tamoyillarining o'zaro bog'liqligini tushuntiring.	Xalqona ibratlar asosida sog'lom turmush tarzini shakllantirish bo'yicha zamonaviy ta'lim tizimiga qanday takliflar berish mumkin?
		Sog'lom turmush tarzini shakllantirishda xalq og'zaki ijodining o'rni qanday?	Xalq maqollari va matallarining sog'lom turmush tarziga ta'siri qanday?	Turli xalqlarning sog'lom turmush tarzi haqidagi qarashlarini taqqoslang.	Oziq-ovqat va turmush odatlari bo'yicha xalqona maslahatlarning ilmiy asoslanganligi haqida fikr yuriting	Xalqona ibratlar orqali jamiyatda sog'lom turmush tarzini shakllantirishning falsafiy va sotsiologik asoslarini tahlil qiling.
13.	Xalq pedagogikasi manbalarida so'zlashish odobi va muomala madaniyati masalalari.	Xalq pedagogikasida so'zlashish odobi deganda nimani tushunasiz?	Xalq pedagogikasida muomala madaniyatini shakllantirishning asosiy tamoyillari nimalardan iborat?	So'zlashish odobi va muomala madaniyatining jamiyat taraqqiyotiga ta'siri qanday bo'lgan?	Xalq pedagogikasi manbalarida muomala madaniyatining axloqiy va tarbiyaviy ahamiyatini tahlil qiling.	Xalq pedagogikasidagi so'zlashish odobi qoidalarini bugungi kundagi muloqot madaniyati bilan solishtiring.
		Xalq og'zaki ijodida muomala madaniyati bilan bog'liq qanday maqollar va matallar mavjud?	Xalq pedagogikasida bolalarga odob va muomala madaniyatini o'rgatishning qanday usullari mavjud?	Turli xalqlarning xalq pedagogikasida muomala madaniyatiga bo'lgan yondashuvlarini taqqoslang.	Zamonaviy axborot-kommunikatsiya vositalari taraqqiyoti sharoitida xalq pedagogikasidagi muomala madaniyatining ahamiyati qanday o'zgaradi?	Xalq pedagogikasi asosida muomala madaniyatini rivojlantirish bo'yicha zamonaviy ta'lim tizimiga qanday takliflar kiritish mumkin?

14.	Xalq pedagogikasida xalq amaliy san'ati va hunarmandchiligi, milliy me'morchilik namunalari tarbiya manbai sifatida.	Xalq amaliy san'ati deganda nima tushuniladi?	Milliy me'morchilik namunalarining xalq tarbiyasidagi o'rni qanday?	Xalq hunarmandchiligining turli turlari (kulolchilik, kandakorlik, zargarlik va boshqalar) yosh avlod tarbiyasiga qanday ta'sir ko'rsatadi?	O'zbek xalq pedagogikasida milliy hunarmandchilik va san'at an'alarining saqlanib qolishida oilaning roli qanday bo'lgan?	Milliy san'at va hunarmandchilik an'alarini zamonaviy ta'lim tizimida qo'llash bo'yicha qanday innovatsion metodlarni taklif qilish mumkin?
		Hunarmandchilik turlarini sanab berib va ularning tarbiyaviy ahamiyatini tushuntiring.	Hunarmandchilik va amaliy san'at orqali bolalarda qanday fazilatlar shakllantiriladi?	Xalq amaliy san'ati va milliy me'morchilik namunalarini ta'lim jarayoniga qanday integratsiya qilish mumkin?	Turli xalqlarning milliy me'morchilik an'analari va ularning pedagogik ahamiyatini taqqoslab tahlil qiling.	Xalq me'morchiligi, amaliy san'at va hunarmandchilikni yosh avlodga o'rgatish orqali milliy o'ziga xoslikni saqlab qolish qanday amalga oshirilishi mumkin?
15.	Xalq pedagogikasida o'zbek milliy san'ati, madaniyati	O'zbek xalq pedagogikasida san'at va madaniyat qanday ahamiyatga ega?	O'zbek xalq musiqa san'ati (maqom, doston, lapar) bolalar tarbiyasiga qanday ta'sir qiladi?	O'zbek xalq og'zaki ijodi (ertaklar, rivoyatlar, dostonlar) orqali yoshlarga qanday axloqiy qadriyatlar singdiriladi?	O'zbek milliy hunarmandchiligi (kulolchilik, zargarlik, gilamdo'zlik) va san'atining ta'lim jarayonidagi o'rnini tushuntiring.	O'zbek san'ati va madaniyatini yosh avlodga o'rgatish uchun qanday innovatsion pedagogik usullarni qo'llash mumkin?
		O'zbek milliy madaniyatiga oid uchta misol keltiring	O'zbek milliy kiyimlarining tarbiyaviy ahamiyati nimada?	O'zbek milliy raqslari tarbiya jarayonida qanday rol o'ynaydi?	O'zbek xalq pedagogikasidagi madaniy qadriyatlarning zamonaviy ta'lim bilan bog'liqligini tahlil qiling.	Globalizatsiya sharoitida o'zbek milliy san'ati va madaniyatini asrab-avaylash uchun qanday ta'lim strategiyalarini ishlab chiqish mumkin?